Siyaset Âlemi

Beynelmilel Emperyalizmin Bir Cinayeti

Nikaraguaylı Jeneral Sandino, kardeşi ve iki arkadaşı feci bir surette öldürülmüşlerdir.

Bundan bir müddet evvel bize kadar gelen bu ajans haberinin herhangi müphem bir zabıta vak'asından farkı ve ehemmiyeti yoktur. Fakat öldürülenlerin şahsiyeti ve öldürülme şartları bilindiği takdirdedir ki hâdisenin fecaati anlaşılır.

Jeneral Sandino; Nikaraguay liberal fırkası liderlerindendir. Bundan epey zaman evvel yapılan intihabatı beğenmiyerek Cümhurreisi Diyazı devirmiş, yerine bir başkasını geçirmişti. Amerika Birleşik hükûmetleri bu idareyi kabul etmedi. Çünkü, herhangi bir isyan ile iktidar mevkiine gelmiş Amerika hükûmetlerinden herhangi birile siyasî münasebete girişemiyeceğini daha evvel ilân etmişti. Binaenaleyh Nikaraguayın Panama kanalı civarında bulunuşundan bilistifade bahriye silâhendazları gönderdi. Jeneral Sandino da taraftarları ile beraber dağa çıktı. İki tarafın mücadelesi birhayli uzun ve kanlı oldu. Nihayet Amerika hükûmeti, Sandino ve arkadaşları ile uğraşmak üzere yerli halktan mürekkep bir kıt'a teşkil etti. Adına da " Cümhuriyet muhafızları „ dendi. Bunlarla Sandinonun mücadelesi yine epey devamlı geçti. Neticede, geçmiş vukuatın hesabı sorulmamak şartile taraftarları ile beraber teslim oldu. Siyasî hayattan çekildi. Memleketin bir köşesinde ziraatle uğraşmıya başladı. Kardeşi ve iki arkadaşı ile beraber öldürülen adam işte budur. Cenubî Amerikada bir millî kahraman addedilen bu adamın katli, esefle kaydetmek lâzımdır ki herhangi ecnebi kuvvetten istiane etmenin acı neticesidir. Hattâ bu ecnebi kuvvet, Amerika Birleşik hükûmetleri gibi dünyanın en demokratik bir milletine mensup olsun.

Bu cinayet, beynelmilel emperyalizmin yüz karalarından biri olarak kalacaktır. — Süreyya

Orta Avrupa Ve Fransa

Paris 5 (A.A.) — Orta Avrupa ve Avusturya meseleleri üzerinde yazdığı bir baş makalede " Temps „ gazetesi Orta Avrupadaki intizamın takviyesi için ancak İtalya ile küçük itilâf arasındaki sükûnetin inkişaf ve Alman - Avusturya gümrük ihtilâfının kaldırılması lâzımgeldiğini bildirmektedir.

HARİCÎ TELGRAFLAR

İtalya Avusturya Macar Anlaşması

Budapeşte, 5 (A. A.) — Hükûmet gazeteleri, İtalya projesinin Macar ve Avusturya Başvekilleri M. Gömbös, M. Dolfüs'ün Roma seyahatinden sonra tahakkuk safhasına gireceğini bildirmektedirler. Bu mülâkatta daha evvel kararlaştırılan iktısadî iş beraberliğinin usul ve teferruatı tesbit edilecektir. Musolini plânının esası, İtalyanın Macaristan ve Avusturyaya tercihli gümrük tarifesi tatbiki ve Almanya ile Fransanın da bu iki memleket hakkında buna benzer tarifeler takbikının teminine çalışılmasıdır.

Mançuri İmparatorluğu

Neden Tesis Edilmiş?

Şankhay 5 (A.A.)— Japonya tarafından eski Çin imparatoru Puyinin Mançuko tahtınına çıkarılması, buradaki İngiliz ve Amerika gazetelerini şiddetle alâkadar etmektedir. Gazeteler bu vaziyeti kötü mütalealarla karşılamakta vê bunun doğrudan doğruya Mançuriyi dahilî Mongolistanla birleştirmek gayesile yapıldığını bildirmektedirler.

İngiliz İşsizleri

Londrada Yine Nümayiş Yaptılar

Londra 5 (A.A.) — Meclisin işsizlere karşı iaşe bedellerinin kaldırılması hakkında protestoda bulunmak üzere birkaç gün evvel bir nümayiş yapan işsizler dün de toplanmışlar, bazı vilâyetlerde ve Londrada tezahüratta bulunmuşlardır. Hatipler nutuklar söylemiş, hiçbir hâdise kaydedilmemiştir.

Tayyareci Kost Bulundu

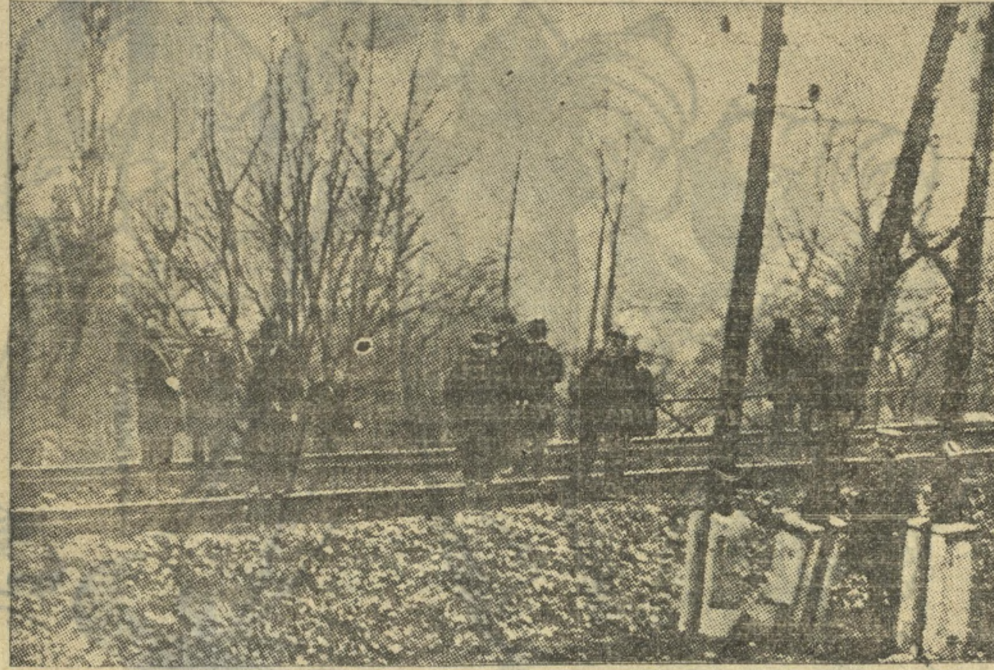
Berlin, 5 (A. A.) — Paristen bir uçuşta Kopenhaga gitmek üzere havalanan maruf tayyareci Kost'tan birkaç gündenberi haber alınamıyordu. Kost sise tutularak Almanyada Münster tayyare meydanına inmiştir.

Banger İnsülün Vaziyeti

Atina, 5 (A. A.) — Amerikalı banger Samuel İnsül memleketi derhal terketmek için emir almışıır.

Staviski Meselesi...

Müddeiumumî, Prensin Katilinin Bulunacağını Söyliyor

M. Prensin öldürüldüğü yerde tetkikat

Dijon 5 (A.A.) — Temyiz mahkemesi müşavirlerinden M. Prensin katli meselesi üzerindeki tahkikat devam etmektedir. Müddeiumumî katilin yakın zamanda bulunacağını, eldeki dört iz sayesinde tahkikatın şayanı dikkat neticeler vereceğini söylemiştir.

Dün M. Prensin cesedinin bulunduğu yerde 27 Şubat tarihli ve üzerinde kan lekeleri bulunan bir bıçakla parçalanmış bir gazete meydana çıkarılmıştır.

Diğer taraftan tahkikatla uğraşanlar hergün bu meseleye dair malûmat vereceklerini ve ihbaratta bulunacaklarını bildiren imzalı ve imzasız beş yüze yakın mektup almışlardır. Mektuplara mahdut bir ehemmiyet verilmektedir.

*

Paris 5 (A.A.) — Staviski çekleri tetkik edildikçe, maznunların sayısı gittikçe artmaktadır. Verilen malûmata göre, bu mesele ile uğraşan komisyon, meclisten birçok masuniyeti teşriiyelerin kaldırılmasını istiyecektir.

Staviski Casusmuş

Paris 5 (A.A.) — "Petit Parisien„ gazetesi, Londra muhabirinin ciddî bir Alman menbaından aldığı malûmatı neşretmektedir. Muhabirin istihbarına göre, Staviski, Almanya hükûmetine Fransanın gizli istihkâmlar plânını satmış bir casustur. Bu suretle sahtekâr Staviski ayni zamanda iki hükûmet hesabına iş gören geniş bir casus şebekesinin reisidir. Muhabire göre, onun siyasî intirikacı olarak yaptığı faaliyet, malî dolandırıcılıktan çok daha fazladır. Staviski Almanyaya, istemiş olduğu gizli haberleri götürmüş ve Alman hükûmeti kendisine (100.000) İngiliz lirası kadar bir para vermiştir. Sahtekârın iş için Berline gitmeleri, harbiye ve bahriye nezaretlerinde sık sık görünmeleri hep bunun içindir.

Hint - İngiliz Mücadelesi

Bombay, 5 (A. A.) — İslâm cemiyetleri, meşhur siyasî ve hukukçulardan M. Jinnahı reis intihap etmiştir. Bu intihap, efkârı, İngilterenin Hindistan hakkında teklif ettiği ıslahat lehine temayül ettirmeye çalışan unsurların hezimeti telâkki edilmektedir.

Kıral Boris Sofyada

Sofya, 5 (A. A.) — Paris ve Berline yaptığı seyahatinden bu akşam advet eden Kıral Boris, istasyonda Kıraliçe ve Prenseslerle, Başvekil M. Muşanof tarafından karışlanmıştır.

Kıral Boris Yugoslav toprağından geçerken Yugoslav Kıralı Aleksandr kendisile bir müddet trende hususî surette görüşmüştür.

Gönül İşleri

Kadın Niçin Aşkını Söyliyemez?

" Tahsil görmüş, yirmi iki yaşlarında, ciddî ve biraz da utangaç bir kızım. Haricî alemdeki birçok tezahürler arasında halledemediğim birçok müşkülât var. Meselâ, tabiat erkek ve kadına sevgi hissini müsavi derecede vermiş. Öyle olduğu halde niçin bir genç kız sevdiği bir erkeğe izdivaç teklifinde bulunamasın, açıktan açığa ilânıaşk edemesin? Neden bu hak yalnız onlara münhasır kalsın?

Kendisini çıldırasiye sevdiğim bir doktora sevgimi söylemekle tabiatın bu kanununa karşı gelmek, kadınlık gururumu kırmak gibi çok yanlış bir harekette bulunacağımı zannediyorum. Bilmem haklı mıyım? Halbuki o kendisi için hergün biraz daha eridiğimi zerre kadar bilmiyor. Ona bu saf ve samimî hissimi nasıl ihsas etmeliyim? Hıçkıran bir ses

Seven, fakat sevgisini kalbine gömmeye mecbur olan bu kadının isyanına hak vermemek mümkün değildir.

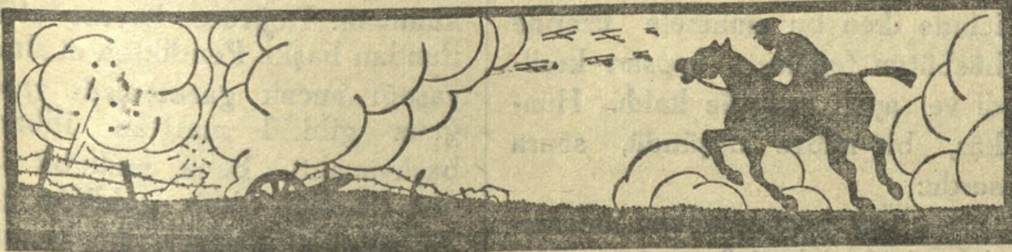
Fakat ne yapalım ki erkeklerin hakim olduğu cemiyette yaşıyoruz. Her hak onlarındır, biz hissimizi izhar hakkından bile mahrumuz. Kazara bu teamüle isyan edip te hissinizi söylemiye kalksanız sizi ciddi olmamakla ittiham ederler. Bu hareketlerile bizden fevkalbeşer bir mukavemet istiyorlar. Tabiatin emri hilâfına bir hareket bekliyorlar. Fakat ne yapalım, bu böyle ve bunu bugün değiştirmek elimizde değil.

Ne zaman kadın tam istiklâlini kazanırsa, ne vakit erkekle kadın arasında tam müsavat olduğu kabul edilirse ve ne vakit namus kelimesinin manası değişirse belki o vakit kadın da bu tabiî hakkını kullanacaktır.

O vakte kadar sevdiğinizin yapamadığı vazifeyi gözlerinize tevdi etmiye mecbursunuz. O sizin sadık bir tercümanınızdır. Manayı ifadede dilden bile kuvvetlidir.

HANIMTEYZE

"Son Posta„ nın Edebî Tefrikası 6 6 - 3 - 934

Burhan Cahit

ALAY EMRİ

— Niçin?

— Antalya - Burdur yolunu yapacak.

Zil çaldı.

Işıklar söndü.

Sustular.

Filim çok neş'eli idi.

Saat dört buçukta Taksim meydanına çıktıkları vakıt hava çok güzeldi. Bahar kokusu genç başları kuvvetli bir içki gibi sarhoş ediyordu.

Mülâzım Necdet meydandaki saate baktı.

Daha arkadaşlarile buluşmak için çok vakti vardı.

Genç kıza sordu:

— Bahçeye kadar gidelim mi?

— Siz bilirsiniz Necdet Bey.

İradelerile değil, adeta ciğerlerini şişiren berrak, hafif bahar havasına kapılmış gibi yürüyorlardı.

Genç mülâzım yanındaki güzel, kıvrak kızın cinsî kokusunu cinsî rengini ve şeklini yudum yudum tadar gibi yarı mesut bir halde ona sokuluyor, Neylüfere benziyen gözlerini daha iyi görebilmek için eğiliyordu. Taksimden bahçeye kadar olan yol renk renk kadın demetlerile donanmış gibiydi.

Bu bahar havası genç ruhlara kanat takmış gibi yürüyenlerin adeta uçar gibi hafifledikleri, seslerin bir kuş cıvıltısı halinde birbirine karıştığı görülüyordu.

Tabiatin harareti ve neşesi onları bir çiçek ve kelebek haline getirmişti. Bahar sıcağı ile kızaran genç kadın tenleri güneş altında olgunlaşan leziz meyvalar gibi dalından kopmağa hazırlanıyordu.

Ve Tabiatin hâkim sesine kulak kabartan genç erkekler çayıra salıverilmiş cins atlar gibi kişnemek, şahlanmak ihtiyacı içinde kıvranıyorlardı.

Her gelen taze bahar toprakta olduğu gibi gönüllerde de bir hummalı hareket uyandırır. Hiç şüphe yok ki gönüllerin sevişmek arzusu toprağın mahsul verme ihtiyacından çok kuvvetlidir.

Bahçeye girdikleri zaman Münire sordu:

— İstanbulda çok kalacakmısınız Necdet Bey.

— Stajım bitinciye kadar. İki ayım daha var.

— Sonra?

- Sonra Eskişehire!

Ve ilâve etti:

— Kim bilir belki de İzmire, yahut daha uzaklara!

— Tayyareciliği çok seviyor musunuz?

— Çok!

— Hiç korkmadınız mı?

— Türk zabiti korkar mı?

Münire iri gözlerini genç zabite çevirmiş, onun geniş omuzlarına, dik başına ve şık üniformasına bakıyordu.

— Ben de okadar istiyorum ki!

— Ne?

— Tayyareye binmek!

— Kolay, cesaret edersen, seni Yeşilköye götüreyim. Orada arkadaşlarım var. Seninle bir tecrübe uçuşu yaparız. İster misin?

— Çok.

— O halde cuma günü hazırol!

Münire sevincinden ne yapacağını bilmiyordu.

— Oh, ne iyi, bilseniz ne zamandanberi özlüyordum.

— Ne içersin.. Bira içelim mi?

— İçelim Necdet Bey.

Kalabalıktı. Bir köşede iki hasır koltuğu güçlükle bulmuşlardı. Burası biraz manzarasız, gösterişsiz olduğu için kimse rağbet etmemişti. Maamafih onlar memnundular.

Mülâzım Necdet ona mektep hayatına, bankadaki işlerine ait sualler soruyor, Münire serbest ve samimî bir ifade ile anlatıyordu. Genç kız neş'elendikçe daha tatlı konuşuyor. Konuştukça tatlılaşıyardu. İki barkak bira yanaklarını penbe penbe kızartmıya kâfi gelmişti.

Mülâzım Necdet yarı çocukluk, yarı komşuluk yakınlığı ile şimdiye kadar adetâ hısım, akraba gibi bakıp geçtiği Münireyi bugünkü kadar enteresan bulmamıştı. Hattâ onun bu kadar güzel ve şirin olduğunun bile farkında değildi Vakıa üç yıl onu görmemiş ve bu üç yıl genç kızı çiçeklendirmiye kâfi gelmişti. Fakat staj için İstanbula geldiğindenberi bir iki kere tesadüf ettiği halde alâkadar olmamıştı.

Onun kafasındaki mühendisin kızı Münire siyah göğüslüklü kısa çoraplı, ince bir kızdı. Bu hatıradan üç sene içinde hayalinde yaşayan yalnız Neylüfere benziyen bir çift iri kurşunî gözdü.

Genç zabit bugün yanında gülen, söyliyen, münakaşa eden genç kızı büsbütün başka görüyardu.

Saat altıyı geçiyordu.

Mülâzım Necdet vaktiu geçtiğini hissetmiyordu.

Onu yine Münire ikaz etti:

— Vapuru kaçırmayalım Necdet Bey. Son vapura kalmak pek hoş değil!

Necdet şaşaladı:

— Sahi altıyı geçiyor.

Ve bir de arkadaşlarının beklediğini hatırladı. Bu akşam eğlenecekler. Saza gidecekler, sonra.. Kimbilir nerede sabahlıyacaklar.

Onun düşündüğünü gören genç kız sordu:

— Sizi bugün rahatsız ettim galiba.. kim bilir gününüz, ne iyi geçecekti.

Necdetin geniş göğsü yükseldi. Bir kadife yumuşaklığı hissi veren iri kestane gözleri parladı:

— Aksini iddia ettirmek için söylüyorsun galiba. Bugünüm o kadar iyi geçti ki bitmesini istemiyorum.

— Çok naziksiniz Necdet Bey.

Genç mülâzim mühim bir şeye karar vermiş gibi doğruldu:

— Senden saklamayacağım. Bu akşam arkadaşlarla bir eğlentimiz vardı. Hatta altıda buluşacaktık..

Münire gözlerinin içine bakıyordu:

— Vah vah, dedi, acele, edelim. Arkadaşlarınızı bekletmeyiniz. Ben hemen tramvaya..

Necdet ona lâkırdısını bitirmek fırsatını vermedi:

— Hayır, hayır, telâşa lüzum yok, gitmeyeceğim.

— Niçin?

— Beraber köye döneceğim.

(Arkası var)